

Brev till Ekumeniska Kommuniteten i Bjärka-Säby

Lasaroslördagen 2011; tredje fastebrevet

Kära systrar och bröder,

I kväll träder vi in i palmsöndagen, portalen mot Stora veckan. Den föregås av Lasaroslördagen, som spelar en viktig roll i ortodox tradition. Tillsammans med palmsöndagen utgör den ett kort och glädjefyllt preludium till de mörka och svåra dagar som därefter tar sin början. Lasaroslördagen förbinds geografiskt med palmsöndagen genom Betania, platsen där Lasaros uppväcktes från de döda. Det var också den plats varifrån Jesus påbörjade sin vandring mot Jerusalem och sitt förestående lidande. Redan på 300-talet inleddes firandet av Stora veckan i Jerusalem, kvällen före palmsöndagen, med en gudstjänst i Betania som hölls i ett kapell som kallades *Lasarium*, enligt traditionen platsen för Lasaros grav.

Fastetiden går nu mot sitt slut, målet för vår vandring är nära men den svåraste etappen ligger framför oss. Med dessa rader vill jag uppmuntra oss alla att hålla ut i vår fastevandring, och när vi närmar oss de heliga tre påskdagarna så långt möjligt lägga annat åt sidan för att kunna fira Herrens påsk.

Fyrtiodagarsfastans sista dag är påskafton, Stora lördagen som den kallas i kyrkans tradition sedan 300-talet. Ett annat namn på denna dag är Stora sabbaten; här får den judiska sabbaten en ny dimension. Allt är lugnt på ytan. Hela skapelsen står stilla, bävande i mållös förundran. Men i den andliga världen rasar en våldsam kosmisk strid. Döden kämpar för sitt liv – och förlorar!

Det är en paradoxernas dag. Den är vänd både mot graven, där Kristus ligger död, samtidigt som vi redan förnimmer hur livets väldoft stiger från graven. I grekisk tradition sprider man i gudstjänsten denna dag ut blom- och lagerblad över hela kyrkan, symbolen för livets väldoft som stiger ur graven, på samma sätt som man förr spred blommor på vägen för en i triumf återvändande segrare. Något som också sker när vi i Bjärka-Säby firar Blomsterliturgin denna morgon.

Men än är det inte tid för fest. Den synliga världen väntar på vad som redan har förkunnats i dödsriket. Detta är dagen mitt emellan förtvivlan och glädje, den ljusomflutna sorgens dag, när sorgeropen sakta men säkert övergår i jubelrop. Vi lever i

vaka och väntan inför det oerhörda. Snart, mycket snart, skall den sista fienden kapitulera. Till sist måste själva döden inse att "de som strider mot Herren blir krossade". *Skapelsens Konung, vad söker du genom att inträda i helvetet? Har du kommit för att befria släktet av dödliga?* sjunger kyrkan på sin stora sabbat.

Så som Jesus under sitt liv solidariserat sig med allt levande, så solidariserar han sig nu med alla döda. På korset har helvetets makt redan brutits, dödsrikets port har söndertrampats. Men Jesu kropp måste vila i graven, han är en död med de döda, för att uppståndelsens frukter skall komma alla till del. Jesu död rymmer all den tragik som vilken annan människas död innebär när hopp saknas. Men den är samtidigt långt mer genomgripande och omskakande. Den symboliskt iordningsställda graven i kyrkorna vill hjälpa oss att stanna inför det ofattbara och ohyggliga: Det finns en dag när Guds son är död och Fadern utom räckhåll. Det levande Ordet talar inte längre. All kommunikation mellan himmel och jord är bruten. Uppenbarelsens ljus har slocknat i världen. Jesus, som visade oss Faderns ansikte, har blivit en förbannad, hänvisad till de förbannades hemort: den andra döden. Därifrån kan ingen människa återvända.

Det är för just denna dag Jesus har kommit. Om han inte var död – verkligt död – skulle det eviga livet vara en illusion.

Tiden mellan korset och uppståndelsen får därför inte bara bli en "programenlig" väntan som snart är över. Vi behöver vara närvarande i påskaftonens frånvaro. Meditationen över Jesu död hör till det kristna livets viktigaste andliga övningar. Kyrkan ger oss en särskild dag för den, en underbar och förfärande lördag. Om vi inte försöker ta in det otroliga som skett i och med Jesu död, innebörden av att han är utestängd från livet och förkastad av sin Fader, får vi svårt att förstå frälsningens radikalitet och absoluta nödvändighet. "Faran är uppenbar att vi, som åskådare till ett drama bortom vår fattningsförmåga, enbart väntar till dess scenen har förändrats", skriver teologen Hans Urs von Balthasar med tanke på denna lördag. Med apostlarna behöver vi vänta i tomheten, blicka in i meningslösheten, beröras av den totala intighet som infinner sig när deras Mästare bevisligen är död. Alla ord om en uppståndelse är för dem denna dag obegripliga och överkliga. Maria från Magdala kan bara söka den hon älskar som en död, sträcka ut sina händer mot den som inte längre finns. I lärjungarnas värld existerar denna dag inget hopp, inget liv, ingen framtid. Det finns inte längre något att säga om Gud. Ordet har berövats dem. Jesu död är trons död. Kyrkan sjunger i

morgongudstjänsten på sin stora sabbat: *Hela skapelsens Herre ligger inför våra ögon; Han är död. Han som tömmer gravarna är lagd i en ny grav.*

I kyrkans liturgi är detta en stilla dag, en sabbat i verklig mening. Vi behöver denna lördag få hjälp att tillsammans med kyrkan begrunda vad det innebär att Guds son ligger död i en grav. Det är också en dag i solidaritet med alla som upplever Gud som död och frånvarande, de som kämpar i sin tro, de som förlorat tron, de som inte kan tro. Alla de som lever dagen efter långfredagen – men inte dagen före påskdagen. Även för Jesu vänner kommer påskaftnar, dunkla nätter, när det känns som om Herren tagits ifrån oss, dragit sig undan, som vore han död. Kvinnorna som dröjer vid graven visar oss den hållning vi får söka under sådana tider. De vet att Jesus är graven, men vi hör dem aldrig säga: "Nu är det slut, vi kan inte göra mer." De förbereder kryddor och salvor, de fortsätter att visa honom sin vördnad, även om livet har lämnat hans kropp. På samma sätt får vi fortsätta att ge Jesus vår tillbedjan även när han är tyst, fortsätta att förbereda de kryddor som vi offrar åt honom i form av kärlekens gärningar.

*

När vi Ekumeniska Kommuniteten i Bjärka-Säby i år har tryckt ordningen för våra gudstjänster under de heliga tre påskdagarna i en bok, är syftet inte enbart att underlätta för gudstjänstfirarna att följa med den rika och omfattande liturgin under dessa dagar. Genom att texterna görs tillgängliga kan vi meditera över trons stora mysterier, som får sitt mest målande och koncentrerade uttryck i liturgin. (Boken med Stilla veckans och påskens gudstjänster kan beställas för 100 kr + porto)

I år har vi även tryckt ett Psalterium med särskilda antifoner för samtliga tideböner under Stora veckan. De psalmer vi ber i de olika gudstjänsterna finns angivna i det lektionarium för Stora veckan som ni tidigare fått. Bifogat i pdf-format finns här även samtliga antifoner, samt tideböners ordinarium under denna vecka.

Så vill jag önska er alla en rik avslutning på fastetiden, och ett välsignat påskfirande. Ni finns alla i mina böner under den vecka vi nu träder in i. Bed också för mig.

I Kristus förbundne,
Peter

P.S. Bifogat finns även ett upprop om förbön för Swaziland, där vi länge har understött arbetet på Hoppets hem, bland barn som förlorat sina föräldrar i aids.